

VLADA CRNE GORE

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

DIREKTORAT ZA UPRAVNE POSLOVE, DRŽAVLJANSTVO I STRANCE

**IZVJEŠTAJ O RADU KOORDINACIONOG TIJELA ZA VRŠENJE NADZORA NAD
SPROVOĐENJEM ODLUKE O ODOBRAVANJU PRIVREMENE ZAŠTITE LICIMA IZ
UKRAJINE**

Decembar 2022. godine

Shodno Zaključcima Vlade Crne Gore broj 04-1298/2 od 10. marta 2022. godine, Vlada je usvojila Informaciju u vezi statusa lica iz Ukrajine u Crnoj Gori sa predlogom Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i na osnovu člana 92 stav 4 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 20/2017 i 3/2019), u cilju rješavanja statusa lica iz Ukrajine na sjednici Vlade održanoj 10.marta 2022. godine, donijela Odluku o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 26/2022 od 11.marta 2022. godine).

Navedenom Odlukom odobrava se privremena zaštita u trajanju od jedne godine državljanima Ukrajine, licima bez državljanstva kojima je posljednje boravište bilo u Ukrajini i licima kojima je Ukrajina odobrila međunarodnu zaštitu, a koja se ne mogu vratiti u Ukrajinu koju su bili prisiljeni da napuste zbog oružanih sukoba, odnosno u zemlju porijekla.

Članom 4 stav 1 Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine propisano je da radi nadzora nad sprovođenjem ove odluke Vlada Crne Gore obrazuje Koordinaciono tijelo, koje čine predstavnici organa državne uprave nadležnih za unutrašnje poslove, vanjske poslove, poslove finansija, rada, socijalnog staranja i zdravlja, kao i da Koordinaciono tijelo može ostvariti saradnju sa međunarodnim organizacijama i Crvenim Krstom Crne Gore.

Shodno navedenom Vlada Crne Gore je, na sjednici od, 31. marta ove godine, donijela Odluku o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“ 36/2022 od 06.04.2022. godine).

Zadaci Koordinacionog tijela su definisani članom 4 Odluke obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i obavezuje isto da:

- prati i koordinira aktivnosti i mjere koje preduzimaju nadležni organi i institucije u cilju sprovođenja Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, odnosno radi ostvarivanja prava lica iz Ukrajine na smještaj, zdravstvenu zaštitu, osnovno i srednje obrazovanje, informacije o pravima i obavezama, rad, spajanje porodice, isprave i pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu;
- saraduje sa međunarodnim organizacijama koje se bave pravima izbjeglica i migranata i Crvenim krstom Crne Gore;
- preduzima aktivnosti radi revidiranja Plana djelovanja u slučaju mogućeg priliva izbjeglica i migranata i
- preduzima i druge aktivnosti od značaja za sprovođenje Odluke.

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 8. jula 2022. godine, razmotrila Predlog odluke o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i Zaključcima broj 04-4446/2 od 18.07.2022. godine, zaključkom 1. donijela Odluku o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br.103/22 od 21.9.2022. godine).

Odluka o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine donešena je, jer je u međuvremenu, stupanjem na snagu Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 49/22 od 06.05.2022) došlo do promjena u organizaciji državne uprave i samim tim se nametnula potreba za delegiranjem predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva prosvjete kao i Ministarstva finansija.

Takođe je došlo do kadrovskih promjena u Ministarstvu unutrašnjih poslova, te je umjesto ranijeg predsjedavajućeg Koordinacionog tijela koji je bio v.d. generalnog direktora Direktorata za upravne poslove državljanstvo i strance u Ministarstvu unutrašnjih poslova, kadrovskim rješenjem Vlade Crne Gore imenovan novi v.d. generalnog direktora pomenutog Direktorata koji je preuzeo ulogu predsjedavajućeg Koordinacionog tijela.

Ujedno je prepoznata potreba da se delegiraju i predstavnici iz drugih organizacionih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, čija je nadležnost vezana za sprovođenje Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i delegiran je po jedan predstavnik Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima, Biroa za javne nabavke – Služba za finansijske, opšte i pomoćne poslove i Službe za informaciono komunikacione tehnologije, informacionu bezbjednost i sisteme tehničkog nadzora.

Imajući u vidu obavezu propisanu Odlukom o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 26/2022 od 11. marta 2022. godine) da Koordinaciono tijelo informiše Vladu Crne Gore, najmanje jednom u tri mjeseca, sačinjen je predmetni izvještaj.

II Aktivnosti Koordinacionog tijela, shodno zaključcima sa sjednica

Koordinaciono tijelo je od formiranja održalo 16 sjednica, od kojih 6 u starom sazivu i 10 sjednica u novom sazivu. Održana je dvodnevna radionica u Budvi, u maju 2022. godine, uz podršku Visokog komesarijata za izbjeglice (UNHCR) Međunarodne organizacije za migracije (IOM), Evropske agencije za azil (EUAA) koja je bila posvećena izradi Plana reagovanja za prihvata lica iz Ukrajine (Contingency Plan), obzirom da je članom 4 Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine propisana obaveza da Koordinaciono tijelo preduzima aktivnosti, radi revidiranja postojećeg Plana djelovanja u slučaju mogućeg priliva izbjeglica i migranata. Održane su i tri radionice u organizaciji EUAA, od kojih po jedna u Podgorici i Baru, a jedna radionica u sklopu studijske posjete Sloveniji, takođe s ciljem izrade predmetnog Plana.

Tokom studijske posjete Sloveniji, pored učešća u radionici fokusiranoj na izradu nacrtu Plana, članovi Koordinacionog tijela posjetili su Ministarstvo unutrašnjih poslova Slovenije, Centar za azil u Ljubljani i Ispostavu za prihvata migranata - Izpostava azilnega doma v Logatcu (IAD Logatec) namjenjenu smještaju i zbrinjavanju ranjivih grupa, a u čijim se smještajnim kapacitetima nalaze i lica iz Ukrajine koja su aplicirala za privremenu zaštitu u Sloveniji.

Imajući u vidu da je, članom 5 stavom 2 Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl. list CG“, br. 36/2022 od 6.4.2022. godine) propisano da Koordinaciono tijelo može, po potrebi, uključiti u rad predstavnike drugih organa, institucija, nevladinih organizacija i drugih pravnih i fizičkih lica radi sprovođenja Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, to su u diskusijama na održanim sjednicama, pored članova Koordinacionog tijela učešće uzeli i predstavnici drugih državnih organa (Institut za javno zdravlje Crne Gore, Zavod za zapošljavanje Crne Gore i Uprava prihoda i carina), kao i predstavnici organa lokalnih samouprava.

Pored sjednica Koordinacionog tijela, održani su i sastanci sa direktorkom Kliničkog centra Crne Gore, predstavnikom Apoteke „Montefarm“, kao i brojni sastanci sa predstavnicima Ambasade Ukrajine u Crnoj Gori, online sastanci sa predstavnicima Ministarstva prosvjete, kao i sa predstavnicima Evropske agencije za azil (EUAA), sastanak u organizaciji UNHCR od 7. oktobra 2022. godine, na temu prezentacije koja se odnosi na multi-sektorsku procjenu potreba lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, kao i koordinacijski sastanak od 13. oktobra 2022. godine, koja je održan takođe u organizaciji UNHCR i odnosi se na prezentaciju rada ukrajinskih kriznih centara u Crnoj Gori, rada Crvenog krsta Crne Gore i rada nevladine fondacije „Građanska alijansa“ u kontekstu pružanja podrške licima iz Ukrajine u pogledu pružanja besplatne pravne pomoći.

Na prethodno održanim sjednicama Koordinacionog tijela i tematskim sastancima, koji se organizuju po potrebi i po zaključcima Koordinacionog tijela, razmatraju se pitanja od interesa za nadzor nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz

Ukrajine, a u cilju unapređivanja saradnje i koordinacije rada organa uključenih u ostvarivanje prava lica iz Ukrajine kojima je priznat status stranca kojem je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori. Analiza realizacije zaključaka sa prethodne sjednice je redovna tema sjednica ovog tijela, na kojima se, pored tema koje su na dnevnom redu, planiraju aktivnosti za naredni period. Redovne sjednice Koordinacionog tijela se dokumentuju zapisnicima/zabilješkama.

Rješavajući ključna pitanja i suočavajući se sa problemima koji su pratili sprovođenje Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, Koordinaciono tijelo se, od samog obrazovanja, uključilo u rješavanje statusa lica iz Ukrajine koja su podnosila zahtjeve za odobrenje privremene zaštite.

Kako je članom 96 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca definisano da stranac pod privremenom zaštitom ima pravo na:

- 1) boravak u Crnoj Gori;
- 2) primjeren smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život;
- 3) zdravstvenu zaštitu;
- 4) osnovno i srednje obrazovanje;
- 5) informacije o pravima i obavezama;
- 6) rad;
- 7) spajanje porodice;
- 8) ispravu;
- 9) pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu,

to je akcenat u radu Koordinacionog tijela upravo na nesmetanom ostvarivanju prava koja pripadaju licima sa odobrenom privremenom zaštitom u Crnoj Gori.

Kao prethodno pitanje trebalo je riješiti pitanje obrasca isprave kojom se licu iz Ukrajine odobrava status stranca pod privremenom zaštitom i ujedno se takva isprava smatra dozvolom boravka u Crnoj Gori. Prvi obrazac isprave kojom se licu iz Ukrajine koje je podnijelo zahtjev za odobrenje privremene zaštite priznaje status stranaca pod privremenom zaštitom bio je na papiru A4 formata sa naknadno dodatom fotografijom lica, kojem se priznaje status stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori. Tragajući za boljim rješenjem konačnog izgleda predmetne isprave, na sjednicama Koordinacionog tijela, došlo se do rješenja da navedena isprava bude izrađena na kvalitetnijem obrazcu i u samoj ispravi bude inkorporirana fotografija lica sa vodenim žigom, matičnim brojem, bar-kodom i mjestom boravka.

Rad na proširenju obima podataka sadržanih u ispravi je rezultat zaključaka sa sjednica Koordinacionog tijela, jer se, pored postojeće isprave licima iz Ukrajine, u prethodnom periodu, izdavalo i Uvjerenje s jedinstvenim matičnim brojem, od strane područnih jedinica/filijala za upravne poslove, državljanstvo i strance, dok se stvaranjem tehničkih preduslova od strane Službe za za informaciono komunikacione tehnologije, informacionu bezbjednost i sisteme tehničkog nadzora Ministarstva unutrašnjih poslova, omogućilo izdavanje jedinstvenog dokumenta koji sadrži sve neophodne podatke, kojim se priznaje licu iz Ukrajine status stranca pod privremenom zaštitom.

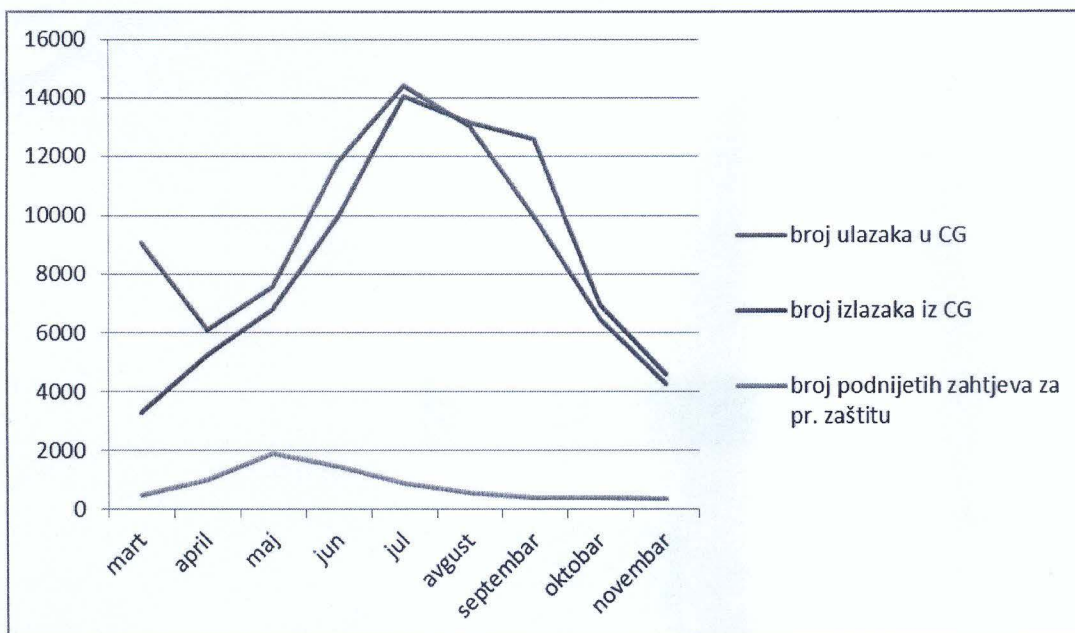
Član Koordinacionog tijela koji je predstavnik Ministarstva vanjskih poslova, od početka agresije Ruske Federacije na Ukrajinu, kroz razmjenu informacija sa Diplomatsko-konzularnim predstavništvima (DKP) Crne Gore u Ukrajini, obavještava Koordinaciono tijelo o broju ukrajinskih izbjeglica koje bi mogle da dođu u Crnu Goru. U skladu sa navedenim, a u neposrednoj komunikaciji predstavnika Ministarstva vanjskih poslova sa Misijom Crne Gore u Briselu, izvještavano je Koordinaciono tijelo o odlukama Evropske unije i njenih institucija, kao i načinu sprovođenja mehanizma u situacijama masovnog priliva, a koje se karakterišu kao vanredne situacije u sistemu azila i migracija, kroz Direktivu Savjeta 2001/55/EZ od 20. jula 2001. godine koja je prvi put upotrijebljena u aktuelnoj situaciji.

Takođe, Ministarstvo vanjskih poslova, na nedeljnom nivou shodno informacijama koje dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova, redovno izvještava DKP-a Crne Gore o broju lica iz Ukrajine koja se nalaze u Crnoj Gori kao i broju lica kojima je odobrena privremena zaštita.

Koordinaciono tijelo, preko članova istog – predstavnika Sektora granične policije, ažurira podatke o ulascima i izlascima ukrajinskih državljana, a preko članova Koordinacionog tijela predstavnika Direkcije za integraciju stranaca s odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji podatke o podnijetim zahtjevima za odobrenje privremene zaštite licima iz Ukrajine.

Shodno statistici koju vodi Sektor granične policije, o ulascima u Crnu Goru i izlascima iz Crne Gore, državljana Ukrajine, i statistici o podnijetim zahtjevima za odobrenje privremene zaštite koju vodi Direkcija za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji, konstatovano je sledeće:

- mart 2022. godine, ulazaka 9.090, izlazaka 3.299, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 465;
- april 2022. godine, ulazaka 6.101, izlazaka 5.249, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 986;
- maj 2022. godine, ulazaka 7.577, izlazaka 6.793, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 1.891;
- jun 2022. godine, ulazaka 11.809, izlazaka 9.955, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 1.466;
- jul 2022. godine, ulazaka 14.419, izlazaka 14.033, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 887;
- avgust 2022. godine, ulazaka 13.039, izlazaka 13.145, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 531;
- septembar 2022. godine, ulazaka 9.984, izlazaka 12.583, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 374.
- oktobar 2022. godine, ulazaka 6.446, izlazaka 6.936, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 369.
- novembar 2022. godine, ulazaka 4.258, izlazaka 4.572, podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite 332. (Slika br.1)

Slika broj 1. dijagram ulazaka, izlazaka i podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite od strane lica iz Ukrajine

U susret školskoj 2022/2023 godini, Koordinaciono tijelo je, zaključkom sa sjednice- održane 28. jula 2022. godine, obavezalo Direkciju za integraciju stranaca s odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji Ministarstva unutrašnjih poslova da, u saradnji sa Službom za informaciono komunikacione tehnologije, informacionu bezbjednost i sisteme tehničkog nadzora, a u skladu sa postojećim zakonskim okvirom koji se odnosi na zaštitu podataka o ličnosti, iz elektronske baze podataka Ministarstva unutrašnjih poslova pruži Ministarstvu prosvjete neophodne podatke o djeci iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori, kako bi ostvarila pravo na obrazovanje, definisano članom 100 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, kao i podatke o djeci predškolskog uzrasta, kako bi Ministarstvo prosvjete napravilo procjenu neophodnih prostornih i kadrovskih kapaciteta za predškolsko vaspitanje i obrazovanje najmlađe populacije.

Koordinaciono tijelo je u kontinuitetu pratilo rad Komisije za sprovođenje postupka javne nabavke obrazovane rješenjem broj 402/22-11676/3 od 27.06.2022. godine, za nabavku smještajnih kapaciteta za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život, imajući u vidu Zaključke Vlade Crne Gore, broj 04/1910/2 od 31.marta 2022. godine, kojima je Vlada odobrila preusmjeravanje sredstava u iznosu od 2.000.000,00 eura sa potrošačke jedinice tadašnjeg Ministarstva finansija i socijalnog staranja na Ministarstvo unutrašnjih poslova, na osnovu prethodno dostavljenih specifikacija stvarnih troškova, po budžetskim pozicijama koje priprema Ministarstvo unutrašnjih poslova koje je zaduženo da u hitnoj proceduri obezbijedi potrebne smještajne kapacitete za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život.

U prethodnom periodu, smještaj za lica iz Ukrajine bio je obezbjeđen u Centru za prihvatanje u Spuzi u sklopu Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu, u kojem je u prethodnom periodu bilo smješteno 27 lica iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita, dok je zaključenjem ugovora o javnim nabavkama od 07. oktobra 2022. godine, između Ministarstva unutrašnjih poslova i pružaoca usluga smještaja koji su ispunjavali zakonom propisane uslove, obezbjeđen smještaj u dva hotela, u južnom i u centralnom djelu Crne Gore i to u hotelu „Sato“ u Sutomoru, gdje je trenutno smješteno 71 lice i u hotelu „Onogošt“ u Nikšiću, gdje su trenutno smještena 2 lica. Koordinaciono tijelo razmatra i druga potencijalna rješenja kako bi se licima iz Ukrajine koja se već nalaze u Crnoj Gori, kao i

licima iz Ukrajine koja će eventualno doći i zatražiti privremenu zaštitu u našoj zemlji, a koja ispunjavaju zakonske uslove, omogućilo pravo na primjeran smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život, vodeći se načelom ekonomičnosti i efikasnosti.

Koordinaciono tijelo je, u kontekstu ostvarivanja prava na rad lica iz Ukrajine sa odobrenom privremenom zaštitom u Crnoj Gori, u cilju rješavanja početnog pitanja u ostvarivanju prava na rad - izdavanje radnih knjižica, kroz saradnju Ministarstva unutrašnjih poslova, UNHCR - organizatora sastanaka na temu ostvarivanja prava na rad, Ministarstva rada i socijalnog staranja, NVF "Građanska alijansa" i organa lokalne samouprave - u čijoj nadležnosti je izdavanje radnih knjižica, predložilo predstavnicima navedenih organa status lica pod privremenom zaštitom, propisan važećim zakonskim odredbama, dok je najavljen sastanak i sa predstavnicima Unije poslodavaca u Crnoj Gori, Upravom prihoda i carina, Privrednom komorom Crne Gore i Upravom za inspeksijske poslove.

Koordinaciono tijelo je informisano od strane svog člana predstavnika Ministarstva zdravlja da je licima iz Ukrajine sa odobrenom privremenom zaštitom u Crnoj Gori pruženo 2.500 usluga zdravstvene zaštite na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou, u kontekstu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu

Ističemo da se međusobno/međuresorsko informisanje članova Koordinacionog tijela o statističkim podacima i drugim pitanjima vrši na sjednicama Koordinacionog tijela i elektronskim putem (razmjeno mail-ova), kao i putem dopisa.

Ostvarena je kvalitetna saradnja sa Crvenim krstom Crne Gore, a jedan od značajnih segmenata saradnje je i pružanje neophodnih informacija koje se odnose na status stranca pod privremenom zaštitom i prava koja crpi iz navedenog statusa. Neophodne informacije koje su pružene od strane članova Koordinacionog tijela su integrisane u audio materijal sa kojim se lica iz Ukrajine, na ukrajinskom jeziku i engleskom jeziku, upoznaju posredstvom call centra Crvenog Krsta Crne Gore.

Crveni krst Crne Gore uradio je promotivni informativni materijal o startovanju besplatne info linije za lica iz Ukrajine – postere i flajere, koji su distribuirani, kako na graničnim prelazima u Crnoj Gori, tako i u Direkciji za integraciju stranaca s odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji i svim područnim jedinicama i filjalama za upravne poslove, državljanstvo i strance.

Polazeći od člana 16 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca koji se odnosi na saradnju sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih nacija za izbjeglice (UNHCR), omogućeno je da, uz prethodno pribavljeno mišljenje Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama – Ministarstva unutrašnjih poslova, UNHCR ima pristup određenom obimu i vrsti podataka u elektronskom obliku.

Koordinaciono tijelo je, u saradnji sa UNHCR formulisalo tekst koju sadrže flajeri i poster informativnog karaktera i koji su dvojezični (na crnogorskom i ukrajinskom jeziku) namjenjeni krajnjim korisnicima licima iz Ukrajine koji namjeravaju da traže privremenu zaštitu u Crnoj Gori, a služe kao vodič licima iz Ukrajine. Izrađeni poster su distribuirani organizacionim jedinicama Ministarstva unutrašnjih poslova u čijoj nadležnosti je odobravanje privremene zaštite, u kriznim štabovima i na graničnim prelazima, kako bi se lica iz Ukrajine odmah na ulazu u Crnu Goru upoznala sa procedurom postupka privremene zaštite.

U saradnji sa UNHCR i IOM osmišljeni su i flajeri na ukrajinskom jeziku, sa akcentom na prevenciju trgovine ljudima, čije potencijalne žrtve, usljed masovnog priliva, mogu biti lica iz Ukrajine, dok je posebno izrađen flajer namjenjen prevenciji trgovine ljudima, čija žrtva mogu biti djeca kao posebno ranjiva kategorija.

U pomenutom kontekstu, u saradnji sa Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) otpočelo se sa izradom web aplikacije za identifikaciju žrtava trgovine ljudima, kako bi se zajednički primjenila predmetna aplikacija za identifikaciju žrtava trgovine ljudima, kako od

strane nadležnih organa u Crnoj Gori, tako i šire javnosti, uz ažuriranje liste indikatora za prepoznavanje žrtava trgovine ljudima.

Koordinaciono tijelo je ostvarilo saradnju i sa Evropskom agencijom za azil (EUAA) koja je pružila podršku, kako u izradi Plana reagovanja za prihvatanje lica iz Ukrajine, tako i podršku u izradi budućih flajera i postera na ukrajinskom jeziku koji će sadržati korisne informacije za lica iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori, kao i licima iz Ukrajine čiji je dolazak, kao posledica krize u Ukrajini, moguć.

III Ocjena stanja u koordinaciji nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine

Ostvarivanjem kontinuiranog procesa koordinacije nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine od strane Koordinacionog tijela, u proteklom periodu, u Crnoj Gori je omogućeno odobravanje privremene zaštite licima iz Ukrajine i ostvarivanja prava propisanih važećim Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, o čemu svjedoči statistika da je na dan 19.12.2022. godine, 7.518 lica iz Ukrajine podnijelo zahtjev za odobrenje privremene zaštite, od kojih je za 6.728 lica pozitivno okončan postupak odobrenja privremene zaštite. Izvršeno je 9 obustava postupaka po zahtjevu za odobrenje privremene zaštite, od čega 7 na osnovu zahtjeva stranke za odustajanjem od privremene zaštite, a 2 postupka su obustavljena po službenoj dužnosti. (Slika broj 2).

Navedena statistika svrstava Crnu Goru u prvu zemlju u regionu, koja nije članica EU, po broju zaprimljenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite, u odnosu na broj stanovnika.

Slika broj 2. privremena zaštita za lica iz Ukrajine u Crnoj Gori (šematski prikaz)

Realizovani ključni zaključci donešeni na sastancima Koordinacionog tijela:

a) Privremena zaštita

Zaključak koji se odnosi na pojednostavljenje i ubrzanje procedure za odobravanja privremene zaštite je realizovan, na način što će se zaprimanje zahtjeva za odobrenje privremene zaštite vršiti u područnim jedinicama i filijalama Direktorata za upravne poslove, državljanstvo i strance Ministarstva unutrašnjih poslova, gdje će se dodjeljivati i jedinstveni matični brojevi i uzimati biometrijski podaci, kao i vršiti uručivanje isprave kojom se ovim licima priznaje status stranca pod privremenom zaštitom, dok će postupak odobrenja privremene zaštite po zahtjevima zaprimljenim u područnim jedinicama i filijalama vršiti Direkcija za integraciju stranaca s odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji.

b) Zdravstvena zaštita

-Zaključak koji se odnosi na ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu, propisanog članom 99 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 20/2017 i 3/2019), realizuje se, u kontinuitetu, od strane Ministarstva zdravlja, uz podršku Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore. Najveći broj zdravstvenih usluga licima iz Ukrajine koja imaju status stranca pod privremenom zaštitom pružile su sljedeće zdravstvene ustanove: Dom zdravlja Podgorica, Dom zdravlja Nikšić, Dom zdravlja Budva, Dom zdravlja Herceg Novi, Dom zdravlja Kotor, Opšta bolnica Bar, Specijalna bolnica Risan, Klinički centar Crne Gore, Zavod za hitnu medicinsku pomoć, dok su medikamenti obezbjeđeni od strane apoteka „Montefarm“. U toku je aktivnost na iznalaženju rješenja za problem integrisanja lica iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori u postojeći integralni informacioni zdravstveni sistem Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, nadležnog za tehničku podršku informacionom sistemu zdravstva, kako bi se omogućilo prikupljanje i obrada informacija o pruženim zdravstvenim uslugama i elektronsko fakturisanje troškova liječenja lica iz Ukrajine, što je neophodno zbog preciznog iskazivanja troškova zdravstvene zaštite ovih lica.

c) Pravo na obrazovanje

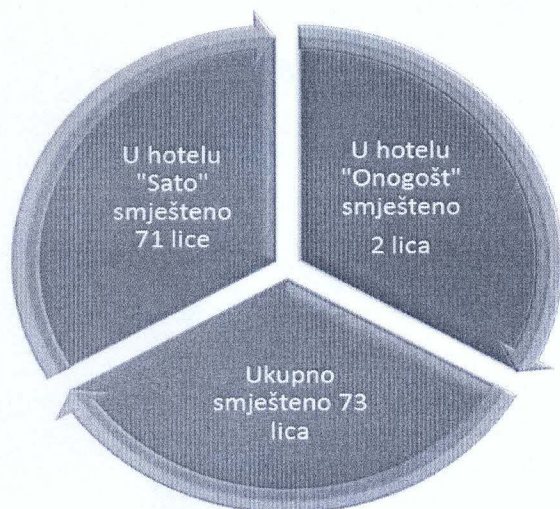
-Zaključak koji se odnosi na realizaciju prava na obrazovanje lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, definisanog članom 100 važećeg Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, realizovan je na način što je Ministarstvo unutrašnjih poslova kao odgovor na Zahtjev Ministarstva prosvjete, iz avgusta 2022.godine, prije otpočinjanja školske 2022/2023 godine, dostavilo podatke o broju registrovane djece i omladine iz Ukrajine, sa odobrenom privremenom zaštitom u Crnoj Gori, starosne dobi od 0 do 20 godina i shodno podacima prezentovanim od strane predstavnika Ministarstva prosvjete, do 30. septembra tekuće godine, upisano je u osnovne škole u Crnoj Gori, po gradovima: Budva -43, Bar -43, Tivat- 18, Herceg Novi -18, Podgorica – 20, Kotor -8, Danilovgrad -1, Berane-1, Ulcinj – 2, a kada je u pitanju srednješkolsko obrazovanje Bar -5, Budva -4, Cetinje -1, Kotor-2 i Herceg Novi -1, dok određeni broj djece prati nastavu online, po ukrajinskom školskom programu. Kroz seriju sastanaka između UN sistema u Crnoj Gori i Ministarstva prosvjete, donijeto je rješenje po kome je svakom djetetu zainteresovanom za pohađanje škole u Crnoj Gori ovo omogućeno nezavisno od posjedovanja dokumentacije o prethodno stečenom znanju u Ukrajini. U toku je formiranje timova podrške djeci iz Ukrajine koja su upisana u škole u Crnoj Gori, u smislu psiho-socijalne podrške i praćenja integrisanja djece iz Ukrajine u obrazovni sistem u Crnoj Gori, u redovnoj komunikaciji sa roditeljima, odnosno starateljima djece iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori. Ministarstvo prosvjete, u saradnji sa kancelarijom UNICEF-a i Ambasadam Ukrajine u Crnoj Gori, realizuje Program „Podrška uključivanja djece iz Ukrajine u obrazovni sistem Crne Gore“.

d) Pravo na rad

- Zaključak koji se odnosi na ostvarivanje prava na rad definisanog članom 102 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, realizuje se na način što je imao isprave stranca pod privremenom zaštitom koja sadrži i jedinstveni matični broj i mjesto trenutnog boravka, omogućeno da sa istom, u nadležnom organu lokalne samouprave, mogu aplicirati za izdavanje radne knjižice, što predstavlja preliminarni korak u procesu ostvarivanja prava na rad.

e) Pravo na primjeren smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život

- Zaključak sa sjednica Koordinacionog tijela da se licima iz Ukrajine, koja neposjeduju novčana sredstva, obezbijedi smještaj realizovan je. Isti proizilazi iz Zaključaka Vlade Crne Gore 04-1910/2 od 31.mart 2022. godine, kojima je Vlada odobrila preusmjeravanje sredstava u iznosu od 2.000.000,00 eura, sa potrošačke jedinice tadašnjeg Ministarstva finansija i socijalnog staranja na Ministarstvo unutrašnjih poslova, na osnovu prethodno dostavljenih specifikacija stvarnih troškova, po budžetskim pozicijama koje priprema Ministarstvo unutrašnjih poslova i kojima se zadužuje Ministarstvo unutrašnjih poslova da, u hitnoj proceduri, obezbijedi potrebne smještajne kapacitete za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život. Realizacija zaključka otpočela je 07.10. 2022. godine, sa zaključivanjem ugovora o javnim nabavkama i to: Ugovor o javnoj nabavci 01 broj 426/22-34464/1 od 07.10.2022. godine, zaključen između Ministarstva unutrašnjih poslova i izvršioca „SATO“ d.o.o Bar, čiji je predmet nabavka smještajnih kapaciteta za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom u hotelu „Sato“ u Sutomoru-Baru i Ugovor o javnoj nabavci 01 broj 426/22-34463/1 od 07.10.2022. godine, zaključen između Ministarstva unutrašnjih poslova i izvršioca usluga „Društvo za proizvodnju, informatiku, trgovinu i usluge „COMP-COMERC“ D.O.O. Nikšić, čiji je predmet nabavka smještajnih kapaciteta za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom u hotelu „Onogošt“ u Nikšiću. Do 19.12.2022. godine, za 71 lice iz Ukrajine sa odobrenom privremenom zaštitom obezbjeđen je smještaj u hotelu „Sato“ u Sutomoru-Bar, dok je za 2 lica obezbjeđen smještaj u hotelu „Onogošt“ u Nikšiću. (Slika br.3)

Slika broj 3. Broj lica iz Ukrajine kojima je obezbjeđen smještaj u smještajnim kapacitetima shodno zaključenim ugovorima o javnoj nabavci između Ministarstva unutrašnjih poslova i izvršioca usluga smještaja, u hotelu „Sato“ u Sutomoru i hotelu „Onogošt“ u Nikšić

f) Pravo na informacije

- Pored informisanja o obimu prava lica iz Ukrajine od strane službenika koji rade na zaprimanju zahtjeva za odobrenje privremene zaštite i službenika koji rade na uručanju isprava o odobrenju privremene zaštite licima iz Ukrajine, na jeziku koji ova lica razumiju i postojećih flajera i postera izrađenih uz podršku UNHCR i IOM realizovan je i zaključak koji se odnosio na aktiviranje call centra Crvenog krsta Crne Gore, u oktobru tekuće godine, otvaranjem besplatne info linije s pozivom na broj 080 041 041, kojim putem, lica iz Ukrajine mogu dobiti informacije o pravnom statusu i pravima, o načinu podnošenja zahtjeva za odobrenje privremene zaštite, o aktivnostima Crvenog krsta Crne Gore, uz mogućnost direktnog razgovora sa operaterom Crvenog krsta ili razgovora po pozivu, na ukrajinskom i engleskom jeziku, u cilju dobijanja potrebnih informacija, traženja bilo kojeg vida pomoći ili postavljanja eventualnih pitanja u vezi sa statusom stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori.

g) Plan za prihvatanje lica iz Ukrajine

- Zaključak koji se odnosi na izradu Plana za prihvatanje lica iz Ukrajine je u finalnoj fazi i usredsređen je kako na aktuelni priliv lica iz Ukrajine, tako i na eventualni pojačan priliv ovih lica u Crnu Goru, usljed nastavka ukrajinske krize.

h) Informisanje javnosti

-Zaključak koji se odnosi na obavještanje javnosti realizuje se na način što Kabinet ministra Ministarstva unutrašnjih poslova, čiji je predstavnik član Koordinacionog tijela, objavljuje saopštenja za javnost sa statističkim podacima o ulascima i izlascima ukrajinskih državljana u Crnu Goru, odnosno iz Crne Gore, kao i o broju podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite lica iz Ukrajine, odobrenih zahtjeva za dobijanje statusa stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori i drugim značajnim podacima, u komunikaciji sa nadležnim službama institucija koje imaju predstavnika u Koordinacionom tijelu kako bi javnost u kontinuitetu bila obavještena o tokovima privremene zaštite koju Crna Gora pruža licima iz Ukrajine. Kabinet ministra Ministarstva unutrašnjih poslova, u saradnji sa ostalim nadležnim organizacionim jedinicama Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova priprema odgovora na pitanja medija vezano za privremenu zaštitu pomenutih lica, organizuje gostovanja u medijima predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova, shodno interesovanju medija, na temu privremene zaštite lica iz Ukrajine, poštujući odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i u saradnju sa medijskim kućama posebno o odredbi sadržanoj u članu 37 stav 1 Zakona o medijima.

Zaključak Koordinacionog tijela je da se u okviru postojećeg sajta Ministarstva unutrašnjih poslova kreira podstranica koja će sadržati informativni materijal za lica iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori.

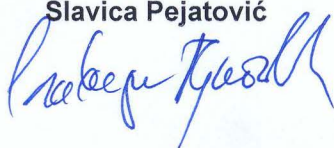
i) donošenje nove Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine

Shodno članu 93 stav 2 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca Koordinaciono tijelo za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, u predstojećem periodu, izradiće predlog podzakonskog akta - odluke kojom će se definisati produženje privremene zaštite licima iz Ukrajine i nakon 11.marta 2023. godine, do kada je na snazi postojeća Odluka o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine.

Izveštaj sačinila:

Sekretarka Koordinacionog tijela

Slavica Pejatović

Izveštaj odobrio:

V D GENERALNOG DIREKTORA

Predsjednik Koordinacionog tijela

Radovan Popović

